

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 340

פרשת נח

מאמר השבוע
מאת ראש המוסדות
הרה"ג יגאל כהן שליט"א

רצון ה' מתקיים על ידי השתלשלות סבות ואמצעים שונים

החבל, ואם יפגע או יתקדם אֶחָד מִגּוֹרָמִים אֵלוּ, לֹא יֵצְאוּ הַמַּיִם מִן הָאָדָמָה.
כִּן כָּל דְּבַר שֶׁקֹּרָה בְּעוֹלָם, בֵּין אִם זֶה בְּגִזְרָה יִשְׁרָה מֵאֵת הַבּוֹרָא אוֹ בְּגִזְרָה עֲקִיפָה שְׂבָאָה עַל יְדֵי אֲמָצְעִים רַבִּים, לֹא יִהְיֶה מִכַּח מַעֲשֵׂי הָאָדָם אוֹ מִחַמַּת סָבָה אַחֲרָת, אֲלֵא רַק מִכַּח גְּזֵרַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ עַל יְדֵי שִׁיזְמוֹן גּוֹרָמִים שִׁיגְמְרוּ אֶת הַמַּעֲשֵׂה וְרָצוֹנוֹ יֵצֵא לַפֶּעַל. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹאֵל א ב, ג): "וְלוֹ נִתְּכֵנוּ עַל־לוֹת". אֲצֵל הַקֶּב"ה מְזַמְנֵת הַסְּבוֹת הַמְּסוּבָבוֹת כֹּל דְּבַר, שְׂאִם הֵיחָד הַסְּבָה אַחַת, לֹא יִהְיֶה הַדְּבַר יוֹצֵא לַפֶּעַל. וְכֵן אָמַר הַנְּבִיא יְרֵמְיָה (יְרֵמְיָה לִב, יט): "גְּדַל הַעֵצָה וְרַב הָעֲלִילָה", שֶׁהַקֶּב"ה הוּא אֲדוֹן כֹּל הַסְּבוֹת וְהַפְּעוּלוֹת. וְנֶאֱמַר (מְלָכִים א יב, טו): "כִּי הֵיחָד סָבָה מֵעַם ה'", שְׂלֹא רַק הַסְּבוֹת מֵאֵת ה' הֵם, אֲלֵא אִף כֹּל הַתּוֹצְאוֹת שֶׁנִּגְרָמוֹת אַחֵר כִּן בְּכַוְנָה תַּחֲלָה הֵם מֵאֵת ה' יִתְבַּרַךְ, וְהוּא זֶה שֶׁמְּסוּבָב אֶת כֹּל הַסְּבוֹת וְהַגּוֹרָמִים. כִּן גְּזָרָה חֲכָמָתוֹ שֶׁבְּלַעֲדֵיהֶם לֹא הֵיחָד נִגְמָרַת וְיוֹצֵאת הַמַּצִּיאֹת הַחֲדוּשָׁה אֵל הַפֶּעַל. הָאָדָם צָרִיךְ לְהַפְעִיל גּוֹרָמִים כְּדֵי לְהַשִּׁיג אֶת צְרִיכּוֹ וְכֹאשֶׁר נִתְּבַלְּוֵן, נִרְאֶה שְׂאִף הָאָדָם צָרִיךְ לְהַפְעִיל גּוֹרָמִים אַחֲרֵים כְּדֵי לְהַשִּׁיג אֶת צְרִיכּוֹ, דִּהְיִנוּ שִׂישׁ צָרֵךְ לִבְנֵי אָדָם לַעֲשׂוֹת פְּעוּלוֹת שְׂנוֹת לְהַשִּׁיג אֶת מִבְּקָשׁוֹ, שְׂלֵלֵא הַגּוֹרָמִים לֹא יֵצֵא שׁוֹם דְּבַר אֵל הַפֶּעַל. מִי שֶׁהוּא רַעֲב, אִף אִם נִיחַ לִפְנֵיו אֲכָל מוֹכֵן לְאֲכִילָה כְּרֵאוֹ עֲדִין הוּא יִצְטָרֵךְ לְהַגְבִּיחַ אֶת הָאֲכָל לִפְיוֹ וְלִלְעַס אוֹתוֹ, וְאִם הוּא לֹא יַעֲשֶׂה אֶת הַפְּעוּלוֹת הַלָּלוּ הוּא יִשְׁאֵר רַעֲב. וְכֵן גַּם אָדָם שֶׁצָּמָא וְיֵשׁ לוֹ מַיִם, עֲדִין הוּא צָרִיךְ לְהַגְבִּיחַ אוֹתָם לִפְיוֹ וְלִלְגֵם מֵהֶם. פְּעוּלוֹת אֵלוֹ אִדָּם חֵיב לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְהַשִּׁיב עֵת רַעֲבוֹנוֹ וְלְהַרוּת אֶת צָמְאוֹנוֹ. וְכֵן שֶׁכֵּן אִם יִמְנַע מֵהָאָדָם אֲכָל רֵאוֹ וּמוֹכֵן לְאֲכִילָה, שְׂהוּא יִצְטָרֵךְ לְהַרְבּוֹת בְּהַשְׂתַּדְּלוֹת וְלִטְרַח בְּטַחֲנֵנָה, לִישָׁה, אֲפִיָה וְכוּ'. וְיֵשׁ שְׂצָרִיכִים לְהַתְאֵר מִן הַבָּאָר, אֲךָ עֲדִין אֵין מַעֲשִׂיוֹ קְרוּבִים לְגַמֵּר פְּעוּלַת הַשְׂאִיבָה כְּמוֹ הַדְּלִי. מִי שִׁיִּסְתַּכֵּל עַל פְּעוּלַת שְׂאִיבַת הַמַּיִם יִרְאֶה רַק אֶת הַדְּלִי שֶׁמוֹשֵׁךְ אֶת הַמַּיִם מִמַּעַמְקֵי הָאָדָמָה. בְּהַסְתַּכְּלוֹת שְׂטַחֲתִית לֹא הַבְּחִנָה בְּשֵׂאֵר הָאֲמָצְעִים יִהְיֶה נִרְאֶה לוֹ שֶׁהַדְּלִים הֵם אֵלוֹ שֶׁהוֹצִיאָו אֶת הַמַּיִם מִן הַבָּאָר. אֲבָל אִם יִתְבּוֹן הָאָדָם גַּם מִבְּחוּץ יִרְאֶה שִׂישׁ גּוֹרָמִים נוֹסְפִים שְׂבוּיֵן הָאָדָם לְכָלִי הַשְׂאִיבָה, שֶׁהֵם בְּהַמָּה וְהַגְּלָגָלִים הַמְּנִיעִים הָאֶחָד אֶת רַעְיוֹ וְכֵן

הַקְּדָמָה חֲמִישִׁית - שִׁיִּהְיֶה בְּרוּר לְאָדָם, שֶׁכֵּן הַדְּבָרִים וְהַמְאָרְעוֹת שֶׁמִּתְחַדְּשִׁים וְקוֹרִים בְּעוֹלָם מֵאֵז בְּרִיאַת הָעוֹלָם נַעֲשִׂים עַל יְדֵי אַחַת מִשְׁתֵּי דְרָכִים:
הַדְּרָךְ הָאֶחַת, דְּבָרִים שְׂקוֹרִים יִשִּׁירוֹת מִחַמַּת גְּזֵרַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ, וּבְרָצוֹנוֹ שֶׁדְּבָרִים אֵלוֹ יִתְהוּוּ וְיִהְיֶה כֹּחַ לְמַצִּיאוֹת, כְּגוֹן אָדָם שֶׁהַתַּעֲשֵׂר עַל יְדֵי מִטְמוֹן שֶׁמִּצָּא לְפִתְעָה, אוֹ מִחַמַּת יְרֵשָׁה גְּדוּלָה שֶׁקָּבַל מִקְרוֹבֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ לֹא כֹל טַרְחַ וְעֵמֶל, אֲלֵא מִיֵּד שְׂרָפָה וְהַחֲלִיט הַקֶּב"ה לְהַעֲשִׂיר אוֹתוֹ זָכָה הַלָּה בְּעֵשְׂרוֹ.
הַדְּרָךְ הַשְּׂנִיָּה, דְּבָרִים שִׁיּוֹצְאִים לַפֶּעַל עַל יְדֵי סְבוֹת וְגּוֹרָמִים, כְּלוּמֹר עַל יְדֵי פְּעוּלוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם אוֹ עַל יְדֵי דְבָרִים שְׂקִימִים כְּבָר בְּטַבַּע מֵאֵז בְּרִיאַת הָעוֹלָם. כְּגוֹן אָדָם שֶׁהַתַּעֲשֵׂר עֵשֶׂר רַב עַל יְדֵי שְׂטָרַח וְנִסַּע עַל פְּנֵי יָמִים וְהַרְוֹת וְדְרָכִים מְסַכְּנוֹת בְּמִשְׁךְ זְמַן רַב. בְּאִפְךָ זֶה הַהוֹצָאָה לַפֶּעַל שֶׁל רָצוֹן ה' נַעֲשִׂית עַל יְדֵי הַשְׂתַּלְשְׁלוֹת שֶׁל אֲמָצְעִים וְגּוֹרָמִים אַחֲרֵים. וְכֹאמַת גַּם דְּבָרִים אֵלוֹ יוֹצְאִים בְּגִזְרַת ה' יִתְבַּרַךְ בְּלְבָד, אֲלֵא שֶׁהוּא סוֹבֵב אוֹתָם דְּרָךְ הַרְבֵּה גּוֹרָמִים אַחֲרֵים, שֶׁכֵּלֵם מוֹצִיאִים לַפֶּעַל בְּזִרְיוֹת אֶת מַה שֶׁזָּרָה הַבּוֹרָא שִׁיִּהְיֶה, וְה' יִתְבַּרַךְ מְסַבֵּעַ לָהֶם בְּכָל זֶה.
וּבְדְרָךְ זֶה, יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁנַּעֲשִׂים עַל יְדֵי גּוֹרָמִים קְרוּבִים וְרוֹחֻקִים. מִשְׁלַל לְדְבַר הֵיא שְׂאִיבַת הַמַּיִם מִמַּעַמְקֵי הָאָדָמָה עַל יְדֵי גְלָגַל, שְׂקוֹשְׂרִים בּוֹ כְּלִים לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּיִם מִן הַבָּאָר, וְהָאָדָם קוֹשֶׁר בְּהֵמָה לְחַבֵּל שֶׁבְּקִצְהוֹ נִמְצָא כְּלֵי הַשְׂאִיבָה, וּבְהַלִּיכָתָה הֵיא מוֹשְׁכַת אֶת הַחֶבֶל לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּיִם מִתַּחֲתִית הַבָּאָר אֵל פְּנֵי הָאָרֶץ. הַדְּלִי הוּא הַגּוֹרָם הַקְּרוּב בִּיּוֹתֵר לְמַיִם הַיּוֹצְאִים מִן הַבָּאָר, וְהָאָדָם הוּא הַגּוֹרָם הַרְּחוּק בִּיּוֹתֵר לְהוֹצְאַת הַמַּיִם. הוּא זֶה שֶׁמַּפְעִיל אֶת כֹּל הַשְּׂלָבִים שֶׁבְּטוֹפֵם יוֹצְאִים הַמַּיִם מִן הַבָּאָר, אֲךָ עֲדִין אֵין מַעֲשִׂיוֹ קְרוּבִים לְגַמֵּר פְּעוּלַת הַשְׂאִיבָה כְּמוֹ הַדְּלִי. מִי שִׁיִּסְתַּכֵּל עַל פְּעוּלַת שְׂאִיבַת הַמַּיִם יִרְאֶה רַק אֶת הַדְּלִי שֶׁמוֹשֵׁךְ אֶת הַמַּיִם מִמַּעַמְקֵי הָאָדָמָה. בְּהַסְתַּכְּלוֹת שְׂטַחֲתִית לֹא הַבְּחִנָה בְּשֵׂאֵר הָאֲמָצְעִים יִהְיֶה נִרְאֶה לוֹ שֶׁהַדְּלִים הֵם אֵלוֹ שֶׁהוֹצִיאָו אֶת הַמַּיִם מִן הַבָּאָר. אֲבָל אִם יִתְבּוֹן הָאָדָם גַּם מִבְּחוּץ יִרְאֶה שִׂישׁ גּוֹרָמִים נוֹסְפִים שְׂבוּיֵן הָאָדָם לְכָלִי הַשְׂאִיבָה, שֶׁהֵם בְּהַמָּה וְהַגְּלָגָלִים הַמְּנִיעִים הָאֶחָד אֶת רַעְיוֹ וְכֵן

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן "שער הביטחון".

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת החיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי

לעילוי נשמות
מזרינו ורבינו
מרן הראש לצ"צ
הרב עובדיה יוסף
זצוק"ל

לעילוי נשמת רומיית בת קטיה רפאל ואודיה אליכמל להצלחת הזוג

קו לשאלות בהלכה
מבית "יביע אומר"
055-6888100

זמני מניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
17:39	17:35	17:36	17:38
18:29	18:26	18:26	18:28
19:06	19:02	19:02	19:05

בירושלים: לנחגים 40 דקות 17:19

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמתו לברכה רופאה והצלחה בטל: 03-8000770
פרטי ח-ן לתרום: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן
רבנו הרב עובדיה זסקינדי

שאלות ותשובות
מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שנים מקרא ואחד תרגום

- כשהיה בברינדזי בחזרתו ממצרים לארץ ישראל דחה את נסיעתו לארץ, משום שהאניות שהפליגו יצאו בסוף השבוע, ואין יוצאין לדרך ג' ימים קודם השבת, עד לאחר כחודש יצא בספינה שיצאה מתחילת השבוע. (באשר תלך עמ' 87, הוב"ד במנהגי הראש"ל ח"א עמ' 111).
- בצעירותו היה קורא ביום שישי בבוקר שנים מקרא ואחד תרגום, עם פירוש רש"י, ותורה תמימה. (עדות בנו מרן הראש"ל שליט"א, הוב"ד במנהגי הראש"ל ח"א עמ' 112).
- נהג שלא להפסיק באמצע קריאת שמו"ת אפילו לשתיית מים (כי בו שבת ח"א עמ' תרי"ס ק"צ, והוב"ד במנהגי הראש"ל ח"ב עמ' 98).
- בעבר קרא שנים מקרא ואחד תרגום מיד בבוקר של יום שישי לאחר תפילת שחרית, וכשהזמן היה דחוק היה קורא בליל שבת מקרא פעם אחת, ובשעת קריאת התורה קרא פעם שניה, ולאחר התפילה קרא התרגום פעם אחת. אולם בשנותיו האחרונות קרא בליל שבת לאחר סעודה ראשונה, שנים מקרא ואחד תרגום עם חומש מיוחד לשמו"ת. והקפיד לקרוא כל פסוק ב' פעמים ופעם א' תרגום, כך פסוק אחר פסוק. וטעמו שלא קרא בבוקר, אמר לחתנו, שמעדיף לנצל את הזמן הזה לכתובת חידושי תורה. (עדות חתנו הגר"א אבוטבול, הוב"ד במנהגי הראש"ל ח"א עמ' 112).
- כשקרא שנים מקרא ואחד תרגום לאחר שקרא שנים מקרא ואחד תרגום, עוד פעם חזר על המקרא פעם אחת. (מנהגי הראש"ל ח"א עמ' 113).

שאלה: האם מותר לעשות ריצה בשבת?

תשובה: אסור לרוץ בשבת שלא יהיה כדרך ימות החול כמבואר (בשו"ע ס' שא') והתירו חכמים לרוץ לדבר מצווה או שיש לו בזה תענוג, ולכן אם רץ ויש לו תענוג מעצם הריצה מותר אבל אם אין לו תענוג והוא רץ רק בשביל התעמלות או דיאטה אסור. (סימן שא סעיף ב).

שאלה: האם חייב לעשות סעודה רביעית במוצאי שבת??

תשובה: סעודה רביעית צריך כל אדם לעשות כמו שכתוב (בשו"ע סימן ש') והובא בכף החיים (סימן ש).

בשם ספר מטה משה שזה מועיל לעצם הלז שיש באדם שממנה קם לתחיית המתים והיא ניוונת רק מסעודה רביעית עיין שם. ולכתחילה יעשה זאת בפת ואם שבע ביותר יעשה זאת במזונות או פירות ויקימה קודם חצות. (משנ"ב שם)

שאלה: האם מותר לצאת בשעון יד במקום שאין ערוב?

תשובה: בדבר זה יש מחלוקת גדולה מאוד באחרונים ודעת מרן רבינו עובדיה וכן דעת הגאון הרב משה לוי (שות יחוזה דעת חלק ג סימן כג ומנוחת אהבה חלק ג פרק כז אות לג) שמוותר לצאת עם שעון יד בפרט אם זה שעון יפה שמשמש גם כתכשיט. ומי שמחמיר תבוא עליו ברכה. ובמקום שיש ערוב גם מי שאינו סומך על העירוב בוודאי יכול להקל לכתחילה לצאת בשעון (יעיין הלכה ברורה סימן שא סעיף מב).

שאלה: האם עכשיו ששנת השמיטה נגמרה מותר לקנות פירות וירקות רגיל כמו כל השנה?

תשובה: פירות עדיין רובם ככולם יש בהם קדושת שביעית כמו"כ פירות החורף תפוזים קלמנטינות וכדומה דעיקר גידולם היה בשביעית ורק לאחר החורף לקראת פסח יהיה בשוק פירות של השנה השמינית אבל בירקות יותר קל שמחנוכה אין כבד ירקות שיש בהם שביעית (יעיין ברמב"ם פרק ד משמיטה ויובל הלכה ד ויש ירקות שכבר קודם לכן מותר כגון מלפפון שכבר בחשוון זה מלפפון של השנה השמינית ויש לעקוב אחר הפירסומים של הבד"צים).

דוד המלך

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

המלך דוד הקציר

במאמר הקודם הרחבנו על כך, שלאחר שברח דוד המלך מביתו באישון לילה, והגיע לביתו של שמואל הנביא, יצאו שניהם יחד ועסקו בתורה כל הלילה, כשבמהלכו הצליח דוד המלך לאתר את המקום עליו יוקם בית המקדש. במאמר זה נרחיב על כך ששאל המלך איתר את מקומו של דוד, ומה קרה כאשר הופיע בבית מדרשו של שמואל הנביא?

מלאכי שאל

בעוד ששאל פגוע מבתו מיכל על ששיתפה פעולה עם דוד וסייעה לו לברוח מפניו, הגיעה לשאל ידיעה להיכן נמלט דוד, היה זה מישוהו שגילה לשאל שדוד ברח אל הרמה, אותו מודיע 'שכח' לציין לשאל שדוד נמצא עם שמואל הנביא ספון בבית המדרש, משום שרצה ששאל יצא לרדוף אחרי דוד, וראיתי בספר 'דברי טובה' (שמואל א ח"א עמוד תקע), שאותו מודיע היה 'דואג האדומי', שהתקנא בדוד על שזכה לגלות את המקום עליו יבנה בית המקדש, וכנראה שדואג היה באותה העת בבית מדרשו של שמואל הנביא.

שמואל הנביא מאציל מרחה הנבואה

כששמע שאול שדוד נמלט לרמה' שלח חיילים להביא את דוד, הנביא מתאר את שלוחי שאול בלשון (שמואל א יט, כ) "מְלָאכִים", וביאר רבי דוד וואלי (תלמיד הרמח"ל), שהיו אלו אנשים כשרים והגונים, וכאשר הגיעו לרמה' לתפוס את דוד, ראו את שמואל הנביא עומד כשהוא מוקף בתלמידים היושבים על הארץ. והדבר תמוה, שכן מדרך ארץ שהרב יושב והתלמידים עומדים, והסיבה שכאן היה להיפך, משום שהתלמידים למדו משמואל הנביא כיצד מתנבאים, וכתב הרד"ק (שמואל א יט, כד), שמחמת הנבואה מתבטלים כל כוחות הגוף, ונותרות רק ההרגשות השכליות המופשטות. ולכן כאשר הנביא מתנבא אין בו כוח לעמוד על רגליו, מעוצמת החוויה הרוחנית והתבטלות הכוחות הגשמיים, משום כך היו התלמידים על הארץ מאפיסת כוחות הגוף, אך שמואל הנביא שדרגתו היתה גבוהה מאוד, היה בכוחו לקבל את רוח הנבואה וגם להשפיע לתלמידיו מרוח הנבואה השורה עליו, וזאת מבלי שאיבירו יתמוטטו. וכתב רבינו האברבנאל (הובא ב'משבצות זהב' שמואל א עמוד שנג), שבאותה העת היו הנביאים מתנבאים שדוד עתיד למלוך. שאול מבקש לזכות ברוח הנבואה

וכאן התרחש דבר חריג, כאשר התקרבו שליחי שאול לשמואל ותלמידיו, גם עליהם חלה רוח הנבואה, למרות שלא הכינו את עצמם לקבלת נבואה, והם נותרו יחד עם כל הנביאים המתלמדים, ומכיון שחלה עליהם רוח הנבואה וראו שדוד עתיד למלוך, פחדו לגשת אליו ולאסור אותו, שכן כעת נודע להם מה באמת רצון ה', ועברו על ציווי המלך, ונתרו עם שמואל הנביא.

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר"
מאת הרב יגאל כהן שליט"א
3 - 2 דקות ביום
להצטרפות חייגי: 054-8502066

קו לימוד לגברים בספרו של הרב יגאל כהן שליט"א
שיעור קצר של כ-2 דקות מידי יום
בטל: 077-4017828 שלוחה 52

אדון אותי!

לפעמים האצבע על ההדק קלה... מגיע הרגע שמרגישים שלא יכולים יותר ורוצים לזרוק הכול. ברגעים האלו בדרך כלל יורד מסך שחור, מסך שאף אחד לא רואה. רק את. את רואה דרכו את כל העולם ובמיוחד את בעלך. שחור. זהו. פתאום זה מרגיש כאלו אין דרך חזרה, עד עכשיו שתקת, הבלגת - קצת יותר, קצת פחות... ועכשיו נגמר לך. את באמת רוצה לפרק. מוכנה לקחת את הכול בחשבון.. או יותר נכון, פשוט לא חושבת על כלום. העיקר לברוח.

וזה אומר הרבה דברים, יש כאלה שאורזות ועוברות להורים, יש כאלו שנסארות בבית ומכריחות אותו ולכת. אבל מה שבטוח, הנוחות הלכה לה. אין כבר צד שני שיחלוק איתך. את הסדר, את הבלגן, הילדים, היציאות מהבית. וואו. זה קשה. נתחיל לחשב משמרות מתי הם אצרך, מתי אצלי.. מי ישמור כשאצא ומה הם יעשו אצלו בכלל.. מה הם יראו וישמעו בכל הבתים החדשים שנוצרו להם בין רגע. ובכלל - מה הם אשמים? שארזו אותם פתאום והם צריכים להיות עם תיק על הגב באופן קבע? ולאבד את הדבר הכי טבעי שנולדו אליו?

אז נכון, ישנם מצבים בלתי נמנעים. ישנם מקרים שאין ברירה באמת. שזה מה שצריך לעשות, והמצב באמת היה מאוד גרוע עד כדי כך, שצריך לפרק. בדעת תורה כמוכן. זה קשה! וקורע! אבל זאת המציאות. ולמי ששם יש את הכוחות המיוחדים והעל-טבעיים להתמודד עם זה. בשמחה.

אבל ישנם הרבה מידי מקרים שהאצבע קלה על ההדק... שלא חושבים עד הסוף, או בעצם, שלא עושים עד הסוף.

ברשותך, אני רוצה לכתוב רגע לכל אותן נשים צדיקות ויקרות, שעובר להן בראש - אולי אתגרש כבר? או - אני יציבת לסיים את זה! או שפשוט נמאס להן כבר מהמצב הזה... הבודד. רק באנה נחשוב כמה דקות ביחד, מי ברא את העולם? מי הוא זה בורא העולם? הוא זה, שכל כך אוהב אותך, כל כך רוצה בטובתך, מחייה אותך ואת ילדייך, כל יום, כל רגע, נותן לכל אחת מאיתנו שפע טוב ואושר.

עם דמעות בעיניים אני אומרת לכן, האבא הזה, היקר והאהוב, הכי רוצה בעולם - שתסתדרי עם בעלך! הכי רוצה בעולם את השלום בבית שלך! כשאין שלום, דהיינו, כשיש מריבות וכעסים, השכינה בורחת. אין סיעתא דשמיא. הקב"ה כבר לא נמצא שם. והוא כל כך רוצה אותך קרוב.

ואת יודעת עוד משהו? אותו אבא - הוא גם זה ששידך בינכם, הוא סידר, מששת ימי בראשית, שזה ששם לך טבעת ואמר לך "הרי את מקודשת לי", הוא האדם הכי טוב בשבילך שיכול להוביל אותך לתיקון שלך בעולם, והפוך. זה לא אומר שהוא "תיקון" או "כפרת עוונות" וצריך לסבול איתו כל החיים. ממש לא. הפוך. זה אומר שעם עבודה נכונה, מודרכת והרבה סבלנות ואהבה (גם אם היא לא נקנית בקלות), אתם תצליחו להשלים אחד את השנייה. אתם תצליחו להוציא כל אחד את הכי טוב מהצד השני.

את רוצה להיות אישה טובה, נכון? את רוצה שיהיה לך שמח וטוב בחיים, נכון? ואני בטוחה שאת רוצה שלילדים שלך תהיה קרקע יציבה מתחת לרגליים, ביטחון כלשהו בעולם הכול כך מתנדנד ולא יציב הזה.....

לדבר מה זה עושה לילדים - נרשמו וירשמו עוד הרבה מילים על כך, ואנחנו לא נדבר על זה כרגע.

כעת נאיר בע"ה רק את הנקודה החשובה ביותר - שתדעי, שאבא שלך, בורא כל העולמות כולם, רוצה שלום. מצפה ממך, כמה שקשה, להביא את השלום. בשתי ידיים. ותאמיני לי שהוא יעזור לך מעל המצופה.

רק נפסיק ללמד את כולם "מוויתורים לא מפסידים", ונתחיל לבצע, האם אנחנו מוותרות? לקרובים יותר אלינו? תסתכלי לו בעיניים - הוא כל כך גרוע? הוא רע? אין דרך שאת יכולה להביא אותו למצב הטוב שלו? את התחנת איתו, את בחרת בו, מכל הבחורים האחרים בעולם, כנראה שיש בו הרבה טוב. תחשבי על הטוב שבו.. תגדילי אותו. ותדעי שאת גיבורה. מי שבא לקראת השני, הוא הגיבור. אני יודעת שעברת הרבה, אני מתארת לעצמי את הקושי פתאום לשנות הסתכלות, עם כל הפגיעות והמריבות הקודמות. אבל תדעי שזה אפשרי. צריך כוח רצון חזק. אישה היא משהו עצום, יש בך כוחות שאת לא מתארת לעצמך.

ותשמרי את המשפט הזה חזק חזק בליבך - כל הזמן - בוודאות שיש בך את הכוחות העצומים להתמודד עם הכול, אבל תבדקי שהם לא מבוזבזים במקום אחר.

לפעמים אנחנו משקיעות את כל כולנו בעבודה, בחברות, בילדים, ואם אנחנו חשופות למדיה אז בכלל, אבל את כל הכוח הזה שיש בך בתבחי לנתב למקום הנכון. למקום החשוב ביותר. לבית שלך. לבעלך. לשלום בבית. אין דבר חשוב מזה.

שוב, לא מדובר על מקרים חריגים או נדירים, שדעת תורה מורה להתגרש. היום, כל בית שני מכניס את עצמו לרשימת החריגים כדי למצוא גושפנקא (תירוץ) לפרק.

אז קבלו חידוש - הכי קל לפרק! הכי קל להתמסכן ולהגיד "רע לי", והכי קשה, אך מספק, זה לעבוד! לעבוד על המידות! להבין ששם אני שמה את כל הכוחות שלי, אני לא עושה כלום חוץ מלחשוב איך להביא את בעלי הביתה בחזרה, לשמח אותו, לראות מה יעשה לו טוב, להתקרב אליו, לרצונותיו, להמליך אותו.. לא להתבייש, לא לפחד! לא לחשוב שזה יוריד ממך. הפוך! זה יעלה אותך לגבהים שאת לא מכירה.

את יודעת איזו גבורה זו להוריד את הראש ראשונה?? איזה זכות זו! ולמה? כי שמה בורא עולם נמצא! בהכנעה שלך! לא בגאווה. בשלום ולא בפירוד!

והכי חשוב, השם אוהב אותך, בכל מצב, בכל מה שתבחר.. ומתחנן אלייך, כביכול עם דמעות בעיניים.. בבקשה תבחרי בטוב! תסתכלי לשמיים, לעיניים של הילדים שלך.. ותבחרי בטוב! רק הלב שלך יודע מהו הטוב האמיתי...

מדוע קיבל אברהם שני כולם?

עֲשָׂה דורות מנחם ועד אַבְרָהָם, להודיע כמה אָרַךְ אֲפִים לְפָנָיו, שְׁכַל הַדְּרוֹת הָיוּ מְקַעֲסִין וְבָאִין - אַבְרָהָם אָבִינוּ נולד בשנת 1948 לבריאת העולם (אגב נציון, ששיטת התיארוך הלועזי שגם יהודים רבים נוהגים להשתמש בו בזמננו, תמוה הוא ומוזר, שהרי מנין השנים היהודי מתחיל משחר האנושות, ולא מאמצע ההיסטוריה. ובפרט שמדובר במנין המתחיל מעת היוסודות הדת הנוצרית. ואף על פי שהכרעת הפוסקים להתיר שימוש במנין זה, נכון הדבר לכל יהודי להשתמש בתאריך העברי ככל שהדבר בידו) ומנחם עד אברהם היו עשרה דורות. אלא שדורות אלה היו קצרים, לפי שכבר לא האריכו בני האדם לחיות שנים רבות כדור שלפני המבול.

עד שָׁבָא אַבְרָהָם וְקָבַל שְׁכָר פְּלִם - לפי שאברהם אבינו היה היחיד בדורו שהאמין בבורא העולם, והלך בדרך האמת נגד כולם, וחירף נפשו למות בעד אמונתו, והאיר את העולם בידיעה זו, ועמד בעשר ניסיונות, לפיכך זכה בשכר שהיה מגיע לכולם, אילו היו חוזרים בתשובה והולכים בדרך טובה.

משל להון רב שהמתין לחלוקה לאלפי אנשים, וכשראה המלך שכל אלה אינם נאמנים לו, עמד ונתן את כולו לאוהבו האמיתי.

ומכאן חיזוק גדול לכל אדם החי במקום שמקשים עליו להתחזק בעבודת ה', והוא בכל זאת נאמן לבוראו, ואדרבה, מקרב את האחרים לעבודת הבורא, נוטל לבסוף גם את שכרם אילו היו מתקנים את מעשיהם.

בין אברהם לנח

ומה שלא אמר התנא בענין נח כמו שאמר באברהם שקיבל שכר כולם, לפי שנח קיבל שכר צדקותו במה שניצל עם בני משפחתו, אבל לא קיבל שכרם של האחרים, לפי שלא הצליח לשכנע אפילו אדם אחד באמונה בה', ואיש מהאנושות לא עשה תשובה, ונכחדו כולם.

ומדוע אברהם ויונה הנביא הצליחו להשיב בתשובה את בני דורם, ואילו נח כשל בכל מאמציו?

לפי פשט הדברים, משום שעדיין לא ראו ולא שמעו מימיהם על הענישה כוללת לאנושות או לעם שלם, ולא הייתה להם סיבה ליראת העונש.

אמנם גם במוכיח הדבר תלוי. שהנה כאשר הגיע יונה לנינוה והכריז "עוד אֲרָבָעִים יום וְיָיִנָּה נִהְפָּקֶת" (יונה ג, ד), מיד עשו כולם תשובה, ואילו כאשר נח הכריז במשך מאה ועשרים שנה שיבוא מבול וישמיד את כולם, איש לא עשה תשובה. לפי שאברהם ויונה דיברו מכל לבם בהיותם מאמינים לחלוטין בדברים שאמרו, אבל על נח אמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה לב, ו): "נח מחוסר אמנה היה, אילולי שהגיעו המים עד קרסוליו לא נכנס לתיבה". וברש"י (בראשית ז, ז) הלשון: "אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים". ודייקו כן מלשון הכתוב שם: "וַיָּבֹא נֹחַ וכו' אֶל הַתֵּבָה מִפְּנֵי הַמַּבּוּל".

ובודאי אין הכוונה בזה לומר שלא האמין בדברי ה', אלא היה בטחון בלבו שברגע האחרון ימצא ה' טעם וסיבה נכונה שלא להביא את המבול. ומכל מקום, מאחר שלא האמין במה שאמר, לא התקבלו הדברים על לב השומעים. והוא יסוד גדול לכל המדבר דברי מוסר לאחרים, שיחוש בכל לבו ונפשו את אשר הוא אומר. וזהו עומק מאמרם ז"ל (ברכות ו ע"ב): "כל אדם שיש בו יראת שמים, דבריו נשמעין" (אוצר החכמה היהודית מאת הגאון הרב זמיר כהן שליט"א על פרקי אבות ח"ב, פ"ה מ"ב).

מוסר עם סיפור

נאמן הרב יצחק מנחם שליט"א

סגלת הסגולות

בפרשת השבוע מופיע ענין דור המבול, דור שנגזר עליו גזרה קדוה נוראה - מבול. מדוע צריך היה לעשות מבול, אם מגיע להם מיתה, שה' היה ממית את כלם ברגע אחד בהתקף לב או כל דרך אחרת למה צריך 'מבול' עד שפסקה את כל הארץ אפלו את ההרים הכי גבוהים מדוע?

התשובה לזה נעוצה בפסוק "כי מלאה הארץ חמס" עד כדי כך נטמאה הארץ שגם היא בעצמה עברה על הטבע שלה, וכך גם החיות והבהמות, נורא ואיום גדל ההשפעה של הבני אדם, ובאותו זמן השפיעו כל כך עד שהגיע למצב שאין ברכה צריך להקניס את העולם לתוך מכונת בביסה הכלול חסיטה ומים רותחים, ובכך לטהר את העולם.

דברים אלו בעבר היה קשה לקבלם, אבל בדורנו שידועים מה יכולים הידקים לעשות שלא נראים ענין בכלל, והם יכולים להזיק עד כדי אבדון רח"ל. כך יש הידקים רוחניים המושפיעים על הגשמה ועל חיינו.

והפעם נרחיב את הדברים יותר: ספר הגאון הגדול רבי יצחק זלפרשטין שליט"א שיהודי אחד נגש אליו וספר בצער גדול שיש לו בביתו בעיה רפואית קשה, הוא בא לקבל עצה ותושייה. מיד פתח לו הרב את הספר 'ברית עולם' שחיבר רבי משה דוד וואלי זצ"ל תלמיד חבר של הרמב"ל, המחבר מתייחס בספרו למחלות הפוקדות את בני האדם, וכותב שמחלות אלו נובעות בעקר 'מהמזונות הבלתי מברכים'.

פניני הדף היומי

נאמן ההגה יצחק מנחם שליט"א

מצות ישוב ארץ ישראל

לעולם ידור אדם בא"י...ואל ידור בחו"ל (כתובות דף קי:)

בשבוע החולף זכינו לסיים את מסכת כתובות, ורכשנו ידיעות מקיפות בכל מרחבי הש"ס המובאים במסכת מופלאה זו (וזה הזמן להצטרף לשמיעת הקו היומי העולמי 24 שעות ביממה בפלא: 0559302663 וכן לרכוש את הדיסק אונקי הכולל את כל מסכתות הש"ס ושיעורי הלכה בפלא: 0527630352) והנה בשילהי המסכת למדנו על חשיבותה של ארץ ישראל ביחס לשאר הארצות ועל מצות ישוב ארץ ישראל, וישנה מחלוקת בפוסקים אם מצות ישוב א"י שייכת גם בזמן הזה שלאחר שגלו עם ישראל מהארץ אין מצוה זו נוהגת.

אמנם כתב מהר"ם מרוטנבורג שאין די בכך שאדם בא מחו"ל לגור בארץ ישראל אלא צריך להזהר מלחטוא שכן כעת הוא נמצא בארץ הקודש ודומה למי שנמצא בארמון המלך שצריך להתנהג במורא ובכבוד הראוי.

וישנה מחלוקת בפוסקים אם מצות ישוב הארץ שייכת דוקא כשקונה דירה וכפי שכתוב בפסוק "וירשתם אותה וישבתם בה". ושכן כתב בספר מרחשות. אולם בספר מור וקציעה (סימן שו) כתב שמקיים את המצוה גם כשגר בדירה שכורה שאינה שלו. ובספר ויואל משה כתב שגם כשקונה בית בא"י וגר בחו"ל מקיים מצות ישוב הארץ.

והנה מבואר בגמרא שכל המהלך ארבע אמות בא"י מובטח לו שהוא בן עולם הבא ויש שלמדו מכאן יש ענין ללכת ארבע אמות חדשות בא"י שלא ביקר שם מעולם אולם מבואר בפוסקים שאין שם מקור לארבע אמות חדשות.

כמו כן ראוי להביא את דברי הרמב"ם בהלכות מלכים (פ"ט הלכה ט') שהיות ומעלת א"י גבוהה ואשרי מי שגר בה ולכן פסק שאסור לצאת מארץ ישראל לחוץ לארץ ללמוד תורה או לישא אישה וכן לצורך סחורה. ואמנם מרן בשולחן ערוך לא פסק כך. וגם ישנם פוסקים שהבינו שהרמב"ם התכוון דוקא כשהולך לגור בחו"ל ולא רק לטייל ומכל מקום בודאי כשאין צורך, ראוי שלא לטוס לחו"ל.

שבת שלום

וכך פותח הרב ברית עולם (פרשת משפטים): "רבים של החולאים מן המזונות הבלתי מברכים, שמתאחז בהם הרע, מה שאין בן המזונות המברכים, שאדרבה מתערכים בהם הטוב של הקדשה, שלא לבד יש לו כח לשמר מן החלי שלא יבוא, אלא אפלו להסיר את החולי שכבר בא על איזה קלקול, כי המזונות המברכים הם ודאי במקום תרופות, וזהו שנגאמר "ובכר את לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה מקרבך". ושם הוא מביא שהעקר זה 'ברכת המזון' שמי שאינו מברך כלל או לא מברך כראוי בשמחה ובטוב לבב אז המאכל נהפך למאורת פתנים בקרבן וזה גורם לו חולאים רעים ונאמנים.

ואומר הרב שליט"א כמה גדול כוחה של ברכת המזון שיכולה לרפאות את האדם מן המחלות הקשות והקלות, וגם להקפיד על הברכות הראשונות של המאכל דהינו ברכת הנהנין שיש בכוחה לרפא את החולה או למנע את האדם ממחלות רח"ל.

אחי ורעי חזקו ואמצו בברכת המזון, וגם זכרו שיש בכוחה לפעל כח עצום של פרנסה בשפע פדברי החנוך (מצוה תל) שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו. זוהי הבטחה מכהילה ביותר מאת החנוך. וידוע הספור על היהודי שהקפיד בהיותו בחור ואח"כ לומר ברכת המזון בקול ומתוך סדור ולא היה חסר לו מזונות ואפילו בשואה הארוכה הוא היחיד שישאר במשקלו והגרמנים העבידו אותו במטבח וישם היה לו מזון בשפע, אף שיש מלחמה בעולם ואף היהודי שהסכויים שיהיה לו אכל הן מעוטא דמעוטא ובכל זאת היה לו בזכות ברכת המזון. הבה ונתחזק ונתחזק בענין זה.

הוצאה להיזות שורת
באחזקת תורה של
למעלה מ- 120 אברכים!

בית המדרש "יביע אומר" בבני ברק
מזיע לכם שותפות
גם באחזקת תורה
וגם בעזרה למשפחות נזקקות.

בתרומה חודשית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים חייגו:
03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברהבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

נר המיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהיין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים